

Εφημερία του πνεύματος

Χρήστου Μαλεβίτση.
Εφημερία (φιλοσοφικό
δοκίμιο). Δωδώνη.
Αθήνα 1990.

Της Μαρίας
Λαμπαδαρίδου-Πόθου*

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ «Εφημερία» το κρατώ στα χέρια μου σαν ευαγγέλιο. Ο λόγος του έχει τόση αλήθεια και τόσο Θεό, που γίνεται ευαγγελικός. Σε επαναφέρει στις καθαρές πηγές της υπάρξεώς σου, εκεί όπου το κοσμικό δέος γίνεται φως μελιχρό του πνεύματος, για να σε οδηγήσει στις μεγάλες αλήθειες, αυτές που τόσο σκότος καθημερινό τις επικαλύπτει.

Οσες φορές νιώθω κουρασμένη από την καθημερινή απόρριψη της ζωής, από το θόρυβο και το ρύπο, διαβάζω μια σελίδα του βιβλίου και ξαναβρίσκω τη δική μου «Εφημερία» μέσα στην ξαγρύπνια του κόσμου. Γιατί αυτό είναι το μήνυμα του βιβλίου: Η εφημερία, η «πνευματική εγρήγορση», όπως γράφει ο συγγραφέας: Το βιβλίο αυτό «διεκτραγωδεί την εφημερία του πνεύματος του ανθρώπου κατά την ημέρα του κόσμου, που του έλαχε».

Πιστεύω πως είναι ένα μήνυμα απόλυτης αξίας στον ταραγμένο κόσμο μας, τον χειμαζόμενο από τις βίαιες ριπές της

πνευματικής λήθης. Με το κερί αναμμένο να εφημερεύει η Ψυχή μας ξάγρυπνη μπρος στο κόσμικό σκότος, μη χάσει το δρόμο της αλήθειας της.

Παραδέτω κάποια αποσπάσματα του βιβλίου, που είναι όχι μόνο φιλοσοφία αλλά και ποίηση. Είναι γνωστό βέβαια πως ο Χρήστος Μαλεβίτσης ανήκει στους κορυφαίους της σύγχρονης φιλοσοφικής σκέψης, όμως πιστεύω πως εκείνο που τον διαχωρίζει είναι ο ποιητικός λόγος του, ο βαθιά ανθρώπινος.

«Σου εδόθη η ημέρα και είπες· ίδου εγώ μέσα στο μελιχρό φως, μέσα στον οικείο χρόνο, μέσα στον απρόσμενο κόσμο, που μου εφανερώθη και που είναι ο Ναός μου.

Τίποτα δεν σου ανήκει· σου εδόθη όμως ένα κερί, η ψυχή σου. Από τότε που κατάλαβες, άναψες το κερί και είπες· θα το κρατώ αναμμένο μέσα σε τούτη την κοσμική ξαγρύπνια, ίσαμε να λιώσει. Αυτή, είπες, είναι η εφημερία σου. Και είπες πως βρίσκεσαι στην ακμή του φωτός, και πως αυτό είναι το παν που σου εδωρήθη.

... Ορθιός, με το κερί στο χέρι, ωσάν φαροφύλακας των διαστημάτων, μήπως δεν δουν τα αστέρια το δρόμο τους και χαδούν στο σκότος. Γλυκό που είναι το μελιχρό φως, γλυκιά που είναι η παραμονή στο φως. Και λες· εδώ θα μείνω ώσπου να με λιώσει το φως.

Σ' αυτό το αποκαλυπτικό βι-

βλίο, ο λόγος έχει την ιερότητα και το ρίγος του μυστηρίου της ζωής. Και η πορεία προς την αλήθεια του Θεού είναι επώδυνη και αιμάτσουσα. Ο συγγραφέας ξεκινά από «έναν πρωστικό πυρήνα εμβιώσεως της εγκοσμιότητας και του ιστορικού χρόνου, ο οποίος εκφράζεται ως απορία και ταυτοχρόνως ως πόρος». Πιστεύω πως εκεί είναι και η τραγικότητα του ανθρώπου: υπάρχει ανάμεσα στο «άπορο» του Ηράκλειτου και στον «πόρο» της θεϊκής ρωγμής.

Ομως το βιβλίο αυτό πάει πιο μακριά. Είναι η «αγγελία» του πνεύματος. «Το πνεύμα αγγέλλει», γράφει. Το μήνυμα που δέχεται είναι η εσωτερική αγγελία, αυτή που γίνεται εγρήγορση και εφημερία και οδηγεί στην αλήθεια του Θεού. «Μια εφημερία δεν μπορεί να πάει χαμένη, βιθυζόμενη μέσα στο χαμένο χρόνο του παρελθόντος. Διότι τούτη η ημέρα της ζωής σου ήταν η ημέρα του Θεού». Η κ. Λαμπαδαρίδου-Πόθου είναι ποιήτρια και συγγραφέας.

Χ. Μαλεβίτσης.

Δημοσιεύθηκε 28 Ιαν. 1990.